

گزینه ۱

۱

تعداد اعداد سه رقمی که با ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ می‌توان ساخت برابر است با:

$$\underbrace{\text{یکان}}_{\text{حالت ۵}} \quad \underbrace{\text{دهگان}}_{\text{حالت ۵}} \quad \underbrace{\text{صدگان}}_{\text{حالت ۵}}$$

$$\Rightarrow 5 \times 5 \times 5 = 125$$

اعدادی که رقم دهگان و صدگان برابر هم و بزرگتر از رقم یکان باشد عبارت‌اند از:

$$221, 331, 441, 551, 332, 442, 552, 443, 553, 554 \Rightarrow P = \frac{10}{125} = \frac{2}{25}$$

گزینه ۳

۲

در کل ۳ حالت وجود دارد که لباس‌ها هم‌رنگ باشند، بنابراین $n(A) = 3$ و در کل $3 \times 3 \times 3 = 27$ حالت برای انتخاب لباس‌ها وجود دارد. پس:

$$n(S) = 27$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{3}{27} = \frac{1}{9}$$

گزینه ۴

۳

در سه پرتاب می‌خواهیم هیچ دو عدد زوجی به‌طور متوالی ظاهر نشوند، پس حالت‌های زیر اتفاق می‌افتد:
الف) هر سه پرتاب فرد باشد:

$$3 \times 3 \times 3 = 27$$

ب) دو پرتاب فرد و دیگری زوج باشد.

$$3 \times (3 \times 3 \times 3) = 81$$

ج) پرتاب‌های اول و سوم زوج و پرتاب دوم فرد باشد.

$$3 \times 3 \times 3 = 27$$

$$\Rightarrow n(A) = 27 + 81 + 27, n(S) = 6 \times 6 \times 6 = 216$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{27 + 81 + 27}{216} = \frac{5}{8}$$

الف) اگر قرار باشد حداقل یکی از سکه‌ها رو بیاید، می‌تواند یک سکه رو و دیگری پشت بیاید و یا اینکه هر دو رو بیایند.
ب) اگر قرار باشد عدد تاس مضرب ۳ باشد، عدد رو شده ۳ یا ۶ است.

ج) اگر A پیشامد مطلوب خواسته شده باشد احتمال اتفاق افتادنش به صورت مقابل تعریف می‌شود: $P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$

تعداد کل حالت‌ها در پرتاب دو سکه و یک تاس برابر است با:

$$n(S) = 2 \times 2 \times 6 = 24$$

حالت‌های مطلوب به صورت زیر است:

$$A = \{(r, p, 3), (r, p, 6), (p, r, 3), (p, r, 6), (r, r, 3), (r, r, 6)\}$$

$$n(A) = 6$$

احتمال مورد نظر برابر است با:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{6}{24} = \frac{1}{4}$$

$$P(A') = 2P(A), P(A) + P(A') = 1 \Rightarrow 3P(A) = 1 \Rightarrow P(A) = \frac{1}{3}$$

$$P(B') = 3P(B), P(B) + P(B') = 1 \Rightarrow 4P(B) = 1 \Rightarrow P(B) = \frac{1}{4}$$

چون A و B ناسازگارند، پس $P(A \cap B) = 0$. در نتیجه:

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) = \frac{1}{3} + \frac{1}{4} = \frac{7}{12}$$

ابتدا اعداد اول کوچک‌تر از ۲۵ را مشخص می‌کنیم:

$$A' = \{2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23\}$$

$$P(A') = \frac{n(A')}{n(S)} = \frac{9}{24}$$

$$\Rightarrow P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{9}{24} = \frac{15}{24} = \frac{5}{8}$$

دقت کنید که فضای نمونه تعداد کل اعداد طبیعی کوچک‌تر از ۲۵ است، پس: $n(S) = 24$

کاپیتان فرد مشخصی از پایه دهم نیست. دانش‌آموزان دهم ۳ نفر هستند، آن نفر مشخص را کنار می‌گذاریم، ۲ نفر باقی‌مانده دهم و ۷ نفر از پایه‌های دیگر کاندیدای کاپیتان شدن هستند (یعنی ۹ نفر کاندید هستند). بعد از اینکه کاپیتان انتخاب شد، افراد باقی‌مانده ۹ نفر هستند (از پایه‌های مختلف) که باید از بین آن‌ها ۴ نفر دیگر را انتخاب کنیم تا همراه کاپیتان انتخاب شده یک تیم ۵ نفره تشکیل دهند.

$$\binom{9}{1} \times \binom{9}{4} = 9 \times \frac{9!}{5! \times 4!} = 9 \times \frac{9 \times 8 \times 7 \times 6}{4 \times 3 \times 2 \times 1} \\ = 9 \times 9 \times 2 \times 7 = 1134$$

$$A = \{2, 4, 6\}, B = \{2, 3, 5\}, C = \{3, 6\}$$

پیشامد اینکه A یا C اتفاق بیفتد ولی B اتفاق نیفتد برابر است با:

$$(A \cup C) - B = \{2, 3, 4, 6\} - \{2, 3, 5\} = \{4, 6\}$$

قسمت‌ها شورخورده همان پیشامد $A - B$ است؛ یعنی اعضایی که عضو A هستند ولی عضو B نیستند.

$$A - B = \{x \in S \mid x \in A \wedge x \notin B\}$$

بهتر است از پیشامد متمم استفاده کنیم، یعنی ابتدا فرض می‌کنیم مجموع دو عدد ۷ باشد:

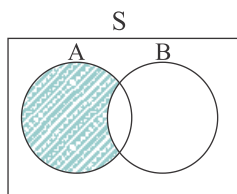
$$n(S) = 6 \times 6 = 36$$

$$A = \{(1, 6), (6, 1), (2, 5), (5, 2), (3, 4), (4, 3)\} \Rightarrow n(A) = 6$$

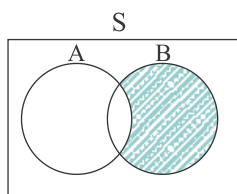
$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{6}{36} = \frac{1}{6}$$

$$\Rightarrow P(A') = 1 - P(A) = 1 - \frac{1}{6} = \frac{5}{6}$$

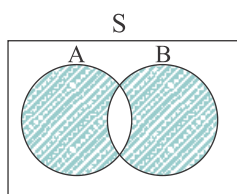
فقط A رخ دهد:

فقط B رخ دهد:

فقط A یا فقط B رخ دهد:

تعداد کل مهره‌ها = $5 + 3 + 2 = 10$

$$n(S) = \binom{10}{2} = \frac{10!}{8! \times 2!} = \frac{10 \times 9 \times 8!}{8! \times 2!} = \frac{10 \times 9}{2 \times 1} = 45$$

چون یکی از ۳ تاس حتماً باید عدد ۶ و مجموع سه تاس برابر با ۱۰ باشد، پس مجموع دو عدد دیگر باید برابر با ۴ باشد.

$$A = \left\{ (6, 1, 3), (6, 2, 2), (6, 3, 1), (1, 6, 3), (3, 6, 1), (2, 6, 2), (1, 3, 6), (2, 2, 6), (3, 1, 6) \right\} \Rightarrow n(A) = 9$$

$$P(B') = \frac{3}{4} \Rightarrow 1 - P(B) = \frac{3}{4} \Rightarrow P(B) = \frac{1}{4}$$

برای هر دو پیشامد ناسازگار A و B داریم:

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B)$$

پس در این سؤال:

$$\Rightarrow P(A \cup B) = \frac{1}{3} + \frac{1}{4} = \frac{7}{12}$$

تعداد دخترانی که در مقطع دکترا هستند ۸ نفر است و تعداد کل افراد ۴۰ نفر است، پس:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{8}{40} = \frac{1}{5}$$

وقتی چهارمین فرزند، دومین پسر است یعنی در ۳ فرزند قبلی یک پسر وجود دارد که به $\binom{3}{1}$ حالت امکان‌پذیر است. از طرفی

فرزند پنجم هم پسر و هم دختر می‌تواند باشد، پس کلاً این پیشامد دارای $\binom{3}{1} \times 2 = 6$ عضو است:

$$n(S) = 50^\circ + 70^\circ + 90^\circ + 150^\circ = 360^\circ$$

احتمال اینکه روی ناحیه سفید قرار گیرد:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{150^\circ}{360^\circ} = \frac{5}{12}$$

احتمال اینکه روی ناحیه سفید قرار نگیرد:

$$P(A') = 1 - P(A) \Rightarrow P(A') = 1 - \frac{5}{12} = \frac{7}{12}$$

$$n(S) = 6 \times 6 = 36$$

مجموع دو عدد رو شده اول باشد : $A = \left\{ (1, 1), (1, 2), (1, 4), (1, 6), (2, 1), (2, 3), (2, 5), (3, 2), (3, 4), (4, 1), (4, 3), (5, 2), (5, 6), (6, 1), (6, 5) \right\}$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{15}{36} = \frac{5}{12}$$

باتوجه به سؤال تکرار مجاز است:

$$n(S) = 4 \times 4 = 16$$

اعدادی بر ۶ بخش پذیرند که هم بر ۲ و هم بر ۳ بخش پذیرند.

عددی بر ۲ بخش پذیر است که زوج باشد. عددی بر ۳ بخش پذیر است که جمع ارقام آن بر ۳ بخش پذیر باشد.

$$A = \{12, 42, 24\} \Rightarrow P(A) = \frac{3}{16}$$

احتمال اینکه هر مهره از یک رنگ متمایز انتخاب شود را به دست می آوریم:

$$n(S) = \binom{12}{3} = \frac{12 \times 11 \times 10}{3 \times 2 \times 1} = 220$$

$$n(A) = \binom{5}{1} \times \binom{4}{1} \times \binom{3}{1} = 5 \times 4 \times 3 = 60$$

$$P(A) = \frac{60}{220} = \frac{3}{11}$$

$$n(S) = 6 \times 6 = 36$$

جدول زیر، تعداد حالت‌هایی که در مجموع دو تاس به دست می‌آید را نشان می‌دهد:

مجموع دو تاس	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
تعداد حالات	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۵	۴	۳	۲	۱

آن‌هایی که جمعشان عددی اول و بزرگ‌تر از ۶ است (یعنی جمعشان ۷ یا ۱۱ است) را مشخص کرده‌ایم، تعدادشان ۸ تا است.
پس:

$$P(A) = \frac{8}{36} = \frac{2}{9}$$

کل اعداد سه رقمی که با ارقام ۱ تا ۵ می‌توانیم بنویسیم را حساب می‌کنیم:

$$n(S) = 5 \times 5 \times 5 = 125$$

اعداد سه رقمی بدون تکرار ارقام را هم حساب می‌کنیم:

$$n(A') = 5 \times 4 \times 3 = 60$$

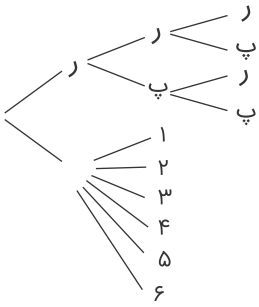
پس تعداد اعدادی که رقم تکراری دارند، برابر است با:

$$n(A) = 125 - 60 = 65$$

و احتمال آنکه عدد انتخابی رقم تکراری داشته باشد، برابر است با:

$$P(A) = \frac{65}{125} = \frac{13}{25} = 0.52$$

باتوجه به نمودار درختی زیر، فضای نمونه‌ای آزمایش موردنظر دارای ۱۰ عضو است.

$$A = \{(ر, پ, پ), (ر, ر, پ), (ر, پ, ر), (پ, ۱), (پ, ۲), (پ, ۳), (پ, ۴), (پ, ۵), (پ, ۶)\}$$

$$\Rightarrow n(A) = 9 \Rightarrow \text{تعداد زیرمجموعه‌ها} = 2^9 = 512$$

فضای نمونه هرکدام از آزمایش‌ها را در هم ضرب می‌کنیم. سکه دو حالت و هر تاس ۶ حالت دارد؛ پس:

$$n(S) = 2 \times 6 \times 6 = 72$$

$$S = \{۳, ۶, ۹, ۱۲, ۱۵, ۱۸\} \Rightarrow n(S) = 6$$

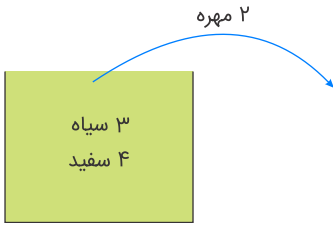
بنابراین فضای نمونه ۶ عضو دارد.

$$n(S) = \binom{۱۳}{۲} = \frac{۱۳!}{۱۱! \times ۲!} = \frac{۱۳ \times ۱۲ \times ۱۱!}{۱۱! \times ۲!} = ۷۸$$

$$\begin{aligned} n(A) &= \binom{۴}{۱} \binom{۶}{۱} + \binom{۴}{۱} \binom{۳}{۱} + \binom{۶}{۱} \binom{۳}{۱} \\ &= (۴ \times ۶) + (۴ \times ۳) + (۶ \times ۳) = ۲۴ + ۱۲ + ۱۸ = ۵۴ \end{aligned}$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{۵۴}{۷۸} = \frac{۹}{۱۳}$$

$$n(S) = \binom{7}{2} = \frac{7!}{2!5!} = \frac{7 \times 6}{2} = 21$$

فرض کنید A پیشامد هم‌رنگ بودن مهره‌های خارج‌شده باشد.

$$n(A) = \underbrace{\binom{4}{2}}_{\text{هر دو سفید}} + \underbrace{\binom{3}{2}}_{\text{هر دو سیاه}} = \frac{4!}{2!2!} + \frac{3!}{2!1!} = 6 + 3 = 9$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{9}{21} = \frac{3}{7}$$

فضای نمونه‌ای این آزمایش $6^2 = 36$ حالت دارد.
فضای مطلوب به صورت زیر است:

$$A = \left\{ \begin{array}{l} (1, 1), (1, 2), (2, 1), (1, 4), (4, 1), (1, 6), (6, 1) \\ (2, 3), (3, 2), (2, 5), (5, 2), (3, 4), (4, 3) \\ (5, 6), (6, 5) \end{array} \right\}$$

این مجموعه ۱۵ عضوی است:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{15}{36} = \frac{5}{12}$$

تعداد دخترهای شهرستانی:

$$n(A) = 300$$

$$n(S) = 500 + 600 + 300 + 600 = 2000$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{300}{2000} = \frac{3}{20} \Rightarrow \frac{3}{20} \times 100 = 15\%$$

گام اول

- الف) برای اینکه مهره‌ها هم‌رنگ باشند باید هر ۳ سیاه یا هر ۳ سفید باشند.
 ب) فضای حالت به صورت انتخاب ۳ مهره از میان $۴ + ۵ = ۹$ مهره موجود است.
 ج) پیشامد مورد نظر به صورت انتخاب ۳ مهره از میان ۴ مهره سفید یا انتخاب ۳ مهره از میان ۵ مهره سیاه تعریف می‌شود.
 د) احتمال پیشامد A را می‌توان از رابطه زیر محاسبه کرد:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$$

گام دوم

$$n(S) = \binom{9}{3} = \frac{9!}{3! \times 6!} = \frac{9 \times 8 \times 7 \times 6!}{6 \times 6!} = 84$$

$$n(A) = \binom{4}{3} + \binom{5}{3} = 4 + 10 = 14$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{14}{84} = \frac{1}{6}$$